

>> LEDER

Af Henrik H. Brandt,
direktør for Idrættens
Analyseinstitut, Idan

Teknologiens udfordringer

Det var ikke så meget det, at der sad 200 velklædte erhvervsfolk og diskuterede moderne teknologi i British Telecoms tjekkede auditorium i det centrale London. Sådanne forsamlinger findes også herhjemme.

Det var mere det, at de 200 deltagere på Ark Sports konference om Sport and Technology den 23. februar udelukkende kiggede på den nye teknologi gennem sportsindustriens og spilleindustriens optik. Året rundt finder man alene i London snevevis af specialiserede konferencer om sport og erhverv.

Idan var med blandt jakkesættene, men generelt er dansk repræsentation på sådanne konferencer en sjældenhed. Dansk idræt halser langt efter de teknologiske førerhunde på den internationale scene, hvad angår refleksion og debat om udviklingen.

Man skal ikke juble kritikløst over en hvilken som helst teknologisk landvinding med sport som rambuk ud til forbrugerne, men man bør følge med på området og måske tænke en anelse mere kommercielt i forbund og klubber for at få fuldt udbytte af potentialerne og forberede sig på truslerne ved den teknologiske udvikling.

Måske kan DIF's og Team Danmarks kommende fælles marketingselskab bringe nye
fortsættes...

Indhold:

- Færre klubber vinder guld
- Konference: Idrættens brændpunkter
- Topstadion som fælles projekt
- Se kampen i solbrillerne
- Små idrætsgrene sover på nettet
- Kommentar: IOC-sessionen i 2009
- Anmeldelse: Idræthistorisk Årbog

Kolding vandt i sidste sæson det sjette DM-guld siden 1993. Foto: Jan Christensen

Færre klubber vinder guld

Nationalsportsgrenene håndbold og fodbold domineres i stigende grad af få klubber, der løber med medaljerne år efter år. Det viser en gennemgang af resultaterne fra de bedste rækker siden 1980.

Af analytiker Rasmus K. Storm og projektmedarbejder Ulrik Almlund, Idrættens Analyseinstitut.

Større ulighed og mindre spænding. Det kendetegner de senere års udvikling i dansk håndbold og fodbold. På baggrund af datamateriale fra de seneste 26 sæsoner har Idan gennemgået udviklingen, og tendensen er klar: Få hold dominerer, og det er kommercielt set problematisk, fordi sportsligaer som marked netop lever af højest mulig spænding om udfaldet af kampe og mesterskaber.

Nedenstående tabel viser fordelingen af mesterskaber i de seneste 13 år i den bedste række i fodbold og håndbold.

Som det ses, snupper de to bedste hold langt de fleste medaljer i alle tre ligaer. I håndbold er denne tendens blevet kraftigt

forstærket i takt med håndboldens stigende professionalisering, så den i dag er endnu mere udpræget end i fodbold.

Faktisk er kun to mesterskaber ikke gået til de to dominerende hold hos damerne og herrene i perioden 1993-2005. I de foregående 13 år var det seks og syv DM-guld.

Beregninger dokumenterer skævhed

Mere teoretisk kan udviklingen vises ved at konstruere den såkaldte Lorenzkurve for fordelingen af mesterskaber, der viser hvor langt fra en lige fordeling af mesterskaberne, en liga befinder sig.

Lorenzkurven for herrefodbold samt dame- og herrehåndbold er indtegnet i figuren (se næste side) som buede linier. Den lige, diagonale linie repræsenterer

fortsættes...

Fordeling af mesterskaber 1993-2005

Fodbold (herrer)		Håndbold (damer)		Håndbold (herrer)	
Brøndby IF	5	Viborg	9	Kolding	6
FCK	4	Slagelse	2	GOG	5
Resten	4	Resten	2	Resten	2

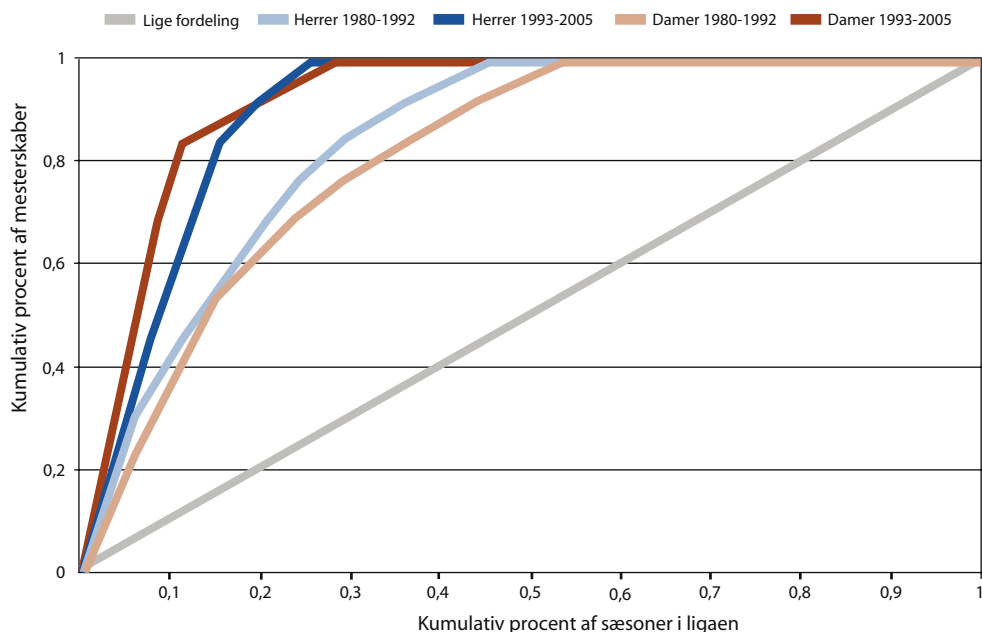
kompetencer i spil? Måske kan den kommende OL-session i København i 2009 og et muligt dansk olympisk bud bidrage til at få flere danske idrætsledere ud på de specialiserede konferencer, hvor værdifuld ny viden og gode ideer og kontakter hentes hjem?

Idan vil yde sit bidrag ved at sætte yderligere tryk på en satsning på sport, medier og teknologi i den kommende tid.

Velkommen til Overblik nr. 3, hvor vi også fortsætter med at kigge tophåndbolden i kortene.

Desuden ser vi frem mod Idans konference om 'Brændpunkter i fremtidens lokale idrætspolitik' den 20.-21. april i Odense. Reserver også datoen den 8. september, hvor Idan holder seminar om den danske fitness-sektor i forbindelse med Nike Convention i Høje Taastrup.

Sportslig ubalance i dansk håndbold 1980-2005

Den såkaldte Lorenz-kurve illustrerer den sportslige ubalance i dansk håndbold. De lyse blå og røde kurver angiver perioden 1980-1992 hos herrerne og kvinderne, mens de mættede farver viser perioden 1993-2005. Den grå linie angiver fuldstændig balance. Jo længere fra denne linje, jo større sportslig ubalance.

den 'perfekte' sportslige konkurrencesituation, hvor alle deltagende klubber over tid deler mesterskaberne ligeligt i mellem sig. Jo længere mod venstre de buede linier befinder sig, jo længere fra idealtilstanden befinder ligaen sig, og jo mere sportsligt ubalanceret er den.

Det fremgår af figuren, at de bedste danske håndbolddrækker i løbet af de sidste 26 sæsoner er blevet væsentligt mere ubalancerede, da især Lorenzkurverne for de sidste 13 sæsoner ligger meget langt fra den grå linie.

Der er dermed tale om ret høj grad af ubalance i alle ligaerne. Inden for fodbolden har niveauet været stabilt, og Brøndby og FCK deler stort set mesterskaberne imellem sig.

Håndboldligaerne bliver således væsentligt mere ubalancerede i perioden og damehåndbolden har herunder oplevet den hurtigste udvikling i retning af koncentration af mesterskaberne på de samme klubber, nemlig Viborg og Slagelse. For herrerens vedkommende er det også gået hurtigt, og her sætter Kolding og GOG sig på mesterskaberne.

Fordeling af mesterskaber er vigtig

Problemet med koncentrationen af mesterskaber er, at klubberne i dansk håndbold og fodbold lever af at opretholde den spænding, der opstår, når de gennem en hel sæson kæmper om mesterskabet. Hvis mesterskabet er givet på forhånd eller afgøres tidligt i sæsonen, mindskes

spændingen for både tv-seere og tilskuere. Derfor må ingen klubber blive for stærke.

Hvad kan der gøres?

Det er svært at pege på enkle og ikke mindst politisk gangbare løsninger. Omfordeling af midler mellem de stærke og svage klubber, så også de mindre gode klubber får bedre grundlag for at tage konkurrencen op, er det mest effektive, men kan være vanskeligt at gennemføre i praksis. Internationalt har man set deling af entreindtægter, og man kunne overveje en mere lige deling af tv-indtægterne, der i begge idrætsgrene er et betydeligt grundlag for aktiviteterne, men også primært kommer de bedste til gode.

Et mindre radikalt tiltag kunne alternativt være at tildele en ekstra kamp på hjemmebane til de svagere hold.

DHF, DBU og de respektive divisionsforeninger har noget at overveje, hvis de danske nationalsportsgrene skal udnytte deres store potentiale til fulde.

Om analysen

Analysen af den kompetitive balance i håndbold og fodbold er gennemført som et led i undersøgelsen af udviklingen i dansk håndbold-økonomi, som Idan publicerer til foråret. Tidligere offentliggjorte resultater fra undersøgelsen er bragt i de foregående numre af Overblik.

>> NYT FRA IND- OG UDLAND

Uddannelse målrettet fitness-sektor

Suhrs Seminarium planlægger at udbyde en ny tværvidenskabelig uddannelse som professionsbachelor i Lifestyle Coaching & Fitness Management målrettet arbejde i den private fitness-sektor.

I takt med at den danske fitness-sektor gennem det seneste årti er vokset, er der udviklet et relativt stort og stabilt arbejdsmarked inden for sektoren, som deltidsbeskæftiger op mod 6.000 mennesker.

Det har dog i mange år været et altoverskyggende problem, at der har været mangel på anerkendte uddannelser målrettet fitness-sektoren. Men hvis alt går som planlagt, kan uddannelsen fra september slå dørene op for den første årgang med i alt 128 studerende.

Det eneste, der ifølge programleder på Suhrs Videncenter, Per Brændgaard Mikkelsen, mangler, er undervisningsministerens underskrift, som forventes i de første uger af marts måned.

København vært for IOC-kongres

I konkurrence med seks andre ansøgerbyer er København blevet tildelt værtskabet på IOC's session og kongres i 2009, der vil trække flere tusinde delegerede og mediefolk til landet.

Beslutningen blev truffet på IOC's session i Torino umiddelbart før vinter-OL og endte som et opløb mellem København og Cairo.

I den afsluttende afstemningsrunde fik København 59 stemmer mod Cairos 40 stemmer.

Konvergens truer annonceforbud

Udenlandske spilleselskabers juridiske kamp mod det danske annonceforbud og Dansk Tipstjenestes monopol på spil kan blive overhalet af den teknologiske udvikling, som får tv, bredbånd og mobiltelefoner til at smelte sammen til en rodet klump af leverandører af levende billeder.

Teknologien udviser også i stigende grad forskellen mellem tv-selskaber og multinationale spilleselskaber, der nu udvider sortimentet til at omfatte levende billeder fra attraktive sportsbegivenheder.

Det børsnoterede østrigske spilleselskab Betandwin.com sendte chokbølger gennem tv-markedet i januar ved at købe de internationale rettigheder til den tyske Bundesliga i fodbold for et garantibeløb på mindst 20 mio. euro pr. sæson. Dermed satte Betandwin.com de traditionelle tv-agenturer skakmat.

Betandwin.com vil videresælge rettighederne til tv-stationer i lande med stor interesse for tysk fodbold. Men samtidig vil Betandwin.com transmittere kampene på sin egen hjemmeside som pay-per-view eller som bonus og spilleobjekt for spillekunderne.

"Dette var første skridt til at udvikle vor online-gambling platform til en multimedial udbyder af tv-indhold," siger selskabets direktør, Manfred Bodner til TV Sports Markets.

Mens bookmakerne nærmer sig tv, nærmer tv-sportskanalerne sig bookmaking.

Såvel det engelske BSKyB som TV3-moderselskabet, MTC, ejer bookmakerfirmaer, som markedsføres flittigt på selskabernes tv-kanaler.

Tilbage står tusindkroners spørgsmålet til det danske annonceforbud: Én ting er at forbyde spilleselskabet Betandwin.com at annoncere for spil i danske medier. Men kan man også forbyde tv-selskabet Betandwin.com at annoncere for en tysk fodboldkamp på web-tv?

HeB

Ny formand for Anti Doping Danmark

Professor Jens Evald er beskikket som ny formand for Anti Doping Danmark efter Michael Kjær, der har valgt at trække sig.

Michael Kjær, der er overlæge og professor på Institut for Idrætsmedicin, HS Bispebjerg Hospital, Københavns Universitet, ønsker at bruge mere tid på sine forskningsaktiviteter og institutledelse.

Den afgående formand fortsætter dog i Anti Doping Danmark som menigt medlem af bestyrelsen og forskningsudvalget.

Jens Evald kommer fra samme bestyrelse og vil bestride formandsposten indtil udløbet af beskikkelsesperioden den 31. december 2008. Til daglig er han professor ved Afdelingen for Retslære på Århus Universitet.

Konference: Idrættens brændpunkter

Idan sætter fokus på de mest påtrængende idrætspolitiske problemstillinger i en tid med store ændringer på det kommunale landkort.

Af Henrik H. Brandt, direktør i Idrættens Analyseinstitut

Idan er den 20.-21. april i Odense klar med et spændende konferencetilbud for politikere på alle niveauer, ansatte i forvaltninger samt idrætsledere og fitness-sektorens beslutningstagere.

Konferencen "Brændpunkter i fremtidens lokale idrætspolitik" har hovedvægten på alle de idrætspolitiske berøringsflader mellem idrætten og det offentlige, som den igangværende strukturreform gør ekstra aktuelle.

En stor del af konferencen kører i to parallelle spor:

Spor I: Fokus på partnerskaber om fysisk aktivitet og sociale indsatser

Spor II: Fokus på faciliteter, eliteidræt og events

På spor I offentliggør Idan ny viden om den kommercielle fitness-sektor og rejser debat om sektorens samspil med foreningslivet og det offentlige. Sporet sætter fokus på fysisk aktivitet som sundhedsorienteret redskab og lægger op til debat om de bedste veje til integration gennem idræt.

På spor II offentliggør Idan nye undersøgelser af kommunalt engagement i topsport og eliteidrætsanlæg. Programmet byder desuden på ny viden og debat om, hvordan fremtidens idrætsfaciliteter

Hent conferencefolderen på www.idan.dk

kan tilpasses befolkningens idrætsvaner, ligesom juridiske og praktiske udfordringer ved kommunale satsninger på eliteidræt og store sportsbegivenheder kommer under grundig behandling.

Konferencens fælles del retter søgelyset mod kommunalreformens overordnede betydning for idrætten og samspillet med det offentlige.

Konferencen afholdes på superliga-klubben OB's hjemmebane, Fionia Park, i samarbejde med Sport Event Fyn.

Tilmelding og mere info på www.idan.dk.

Mød blandt andre:

- Preben Staun, kommunaldirektør og fmd. for DIF's breddeidrætsudvalg
- Bjarne Ibsen, centerleder, Center for Idræt, Sundhed og Civilsamfund, SDU
- Niels Henriksen, fritidschef, Gentofte Kommune
- Steen Tinning, idrætspolitisk sekretær, DGI
- Lis Puggaard, centerleder, Center for Anvendt og Klinisk Træningsvidenskab, SDU
- Anne Marie Kaas Claesson, uddannelseskonsulent Vejle Amt
- Pernille Rønn Pedersen, fysioterapeut, Vejle Amt
- Knud Larsen, Idrætsforsker ved Center for Idræt, Sundhed og Civilsamfund, SDU
- Torben Frølich, direktør, Lokale- og Anlægsfonden
- Søren Bang, journalist, Idan
- Kasper Lund Kirkegaard, idrætsanalytiker, Idan
- Rasmus Ingerslev, direktør Fitness.dk
- Søren Møller, formand DGI
- Lars Halgreen/Mikkel Gudsøe, Advokatfirmaet Johan Schlüter
- Martin Heddal, medieanalytiker, Idan
- Rasmus K. Storm og Ulrik Almlund, analytikere, Idan
- Lars Haue-Pedersen, direktør TSE Consulting
- Preben Astrup, integrationskonsulent, DIF
- Henrik Sørensen, idrætskoordinator, Esbjerg Kommune
- Michael Johansen, leder af Odense Kommunes eliteidrætssekretariat
- Leif Mikkelsen, MF, ordfører for idræt og kommunalpolitik, Venstre

Fodbolden rådslår sig med fans

EU og UEFA har igangsat en uafhængig kulegravning af europæisk fodbold under ledelse af det tidligere regeringsmedlem i Portugal.

Bag initiativet står EU og UEFA. Målet er både at tegne et billede af fodboldens store udfordringer og inden juni komme med konkrete løsningsforslag.

José Luís Arnaut vil ud over den formelle høring også benytte input fra almindelige fans, klubber og andre med interesse i fodboldens udvikling.

Baggrunden for arbejdet er en vifte af problemer og udfordringer, som europæisk fodbold står foran på både nationalt og internationalt niveau.

Det gælder bl.a. sager om korrupsion og manipulation af kampresultater, problemer med spilleragenter, stigende lønudgifter og problematisk klubledelse, herunder risikoen for mindre sportslig konkurrence på grund af massive udenlandske investeringer i klubber.

Nye tal på foreningslivet

Der er masser af livskraft i foreningslivet, og det frivillige arbejde er stadig en væsentlig ressource i hovedparten af landets foreninger og landsorganisationer.

Det er nogle af konklusionerne i rapporten 'Foreningslivet i Danmark', der er udkommet som led i den store frivillighedsundersøgelse.

Faktisk er hver fjerde forening dannet siden 1990. To ud af fem foreninger kan desuden berette om medlemsfremgang inden for de seneste fem år, samtidig med at det frivillige arbejde står i høj kurs. Kun 20 procent af foreningerne benytter sig af lønnet arbejde.

Rapporten er udarbejdet af Bjarne Ibsen, der er centerleder på Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund under SDU, og bygger på en spørgeskemaundersøgelse blandt cirka 4.000 fynske foreninger og knap 1.700 store og små landsdækkende organisationer.

Undersøgelsen påviser stor mangfoldighed, men også fællestræk. Det gælder bl.a. tilliden til det frivillige arbejde, som det store flertal mener er en kvalitet i sig selv. Det er også markant, at foreningerne generelt er mere 'opgave- og aktivitetsorienterede' end 'problemorienterede'. Det gælder ikke mindst idrætsforeningerne.

Rapporten peger da også på, at der er opstået en afstand mellem 'foreningsvirkeligheden' og forestillingerne om foreningslivet som noget særligt lokalforankret eller samfundsenget.

I forlængelse heraf lægger rapporten bl.a. op til en debat om, hvorvidt det offentlige bør målrette sin støtte til de foreninger, som beskæftiger sig med særligt samfundsgavnlig aktivitet.

Topstadion som fælles projekt

Kommuner og klubber bør indgå i partnerskaber for at skabe bedre byggerier af stadionanlæg og halanlæg til topidræt, mener manden bag Englands nyeste fodboldstadion.

Ricoh Arena er mere end blot hjemmebane for den lokale fodboldklub, Coventry City.

Af Henrik H. Brandt, Idrættens Analyseinstitut

COVENTRY Paul Fletcher forlod i 2000 sin post som kommerciel direktør for byggeriet af Englands nationalstadion, Wembley, fordi han ikke troede på forretningsmodellen. Men da en af Englands førende stadioneksperter den 25. februar viste en delegation fra Idan og Dagbladet Børsen rundt på Englands nyeste fodboldstadion, Ricoh Arena i Coventry, lyste han af tro på et projekt, der skal genrejse både den lokale fodboldklub, Coventry City, og den midtengelske by på størrelse med Århus.

Ricoh Arena åbnede i august i fjor. I januar i år skiftede Paul Fletcher fra posten som stadiondirektør til direktør for fodboldklubben i den næstbedste engelske fodboldrække, men hans syn på den bedste model for byggeri af store idrætsanlæg

Paul Fletcher

er uændret: Den slags byggerier skal være en fælles sag mellem de lokale myndigheder og den hjemmehørende klub.

"Mange klubber prøver at bygge selv og forsøger sig med koncerter, banketter og konferencer. Men fodboldklubber har svært ved at inddrage lokalsamfundet og ved at finde de nødvendige kompetencer på områder, der ligger ud over den sportslige drift. Vi har set mange eksempler på klubber, som har svært ved at afdrage gælden. Det er en reel risiko, at klubben mister fokus på selve fodbolddriften," mener Paul Fletcher.

Omvendt har kommuner ofte en lang beslutningsproces og manglende kompetencer på det kommercielle område. I et fælles driftsselskab får begge parter ifølge Paul Fletcher det optimale udbytte.

"I princippet overtager klubben nøglerne på kampdagen klokken 9.00 og leverer dem tilbage klokken 18.00. På alle andre tidspunkter tilhører anlægget lokalsamfundet," forklarer Paul Fletcher.

Har skabt 3.000 nye job

Kommunen sidder med i bestyrelsen for anlægget. Det giver sig blandt andet udslag i, at Ricoh Arena har etableret en udstillingshal på 6.000 kvm., som trækker udstillinger til byen flere gange ugentligt, lige som anlæggets kommunale moti-

fortsættes...

Klubber har retten til private kampe

Dansk Håndbold Forbund kan ikke disponere over klubbers private trænings- og opvisningskampe, har en juridisk arbejdsgruppe slået fast.

Det er derfor ikke lovligt, når Dansk Håndbold Forbund inddrager kampene i sine tv-aftaler. Desuden konflikter forbundets love med konkurrenceretlige regler.

Den juridiske arbejdsgruppe anbefaler på den baggrund, at forbundet ændrer sine love, så de kommer i overensstemmelse med almindelig dansk ret.

Arbejdsgruppen blev nedsat i kølvandet på indgåelsen af den seneste femårige tv-aftale mellem Dansk Håndbold Forbund, Divisionsforeningen og TV2. Her var FCK Håndbold stærkt utilfreds med både forhandlingsforløbet og det forhold, at tv-aftalen også omfattede opvisnings- og træningskampe.

Konklusionerne i den nye rapport får dog ikke betydning for den nuværende aftale med TV 2, som alle parter har accepteret skal have lov til at fortsætte uantastet.

Mobiltelefoner skaber nye indtægter

Mobiltelefoni er på vej til at blive en væsentlig indtægtskilde for fodboldklubberne i Europas store ligaer.

Det er konkurrencen om attraktivt indhold til den nye mobilteknologi, som har sendt priserne i vejret. Den nye teknologi tillader transmission af fotos og levende billeder.

Den franske fodboldliga har netop indgået en aftale med Orange, der betaler 29 millioner euro pr. sæson for retten til at vise klip og højdepunkter fra kampene i den franske 1. og 2. division.

Til sammenligning tjener klubberne i den engelske Premier League 19 millioner euro pr. sæson for en tre-årig aftale.

Mest massiv har kampen om rettigheder været i Italien, hvor klubberne sælger deres rettigheder individuelt, og hvor eksempelvis Juventus, Milan og Inter hver især tjener otte mio. euro pr. sæson for at sælge mobilrettighederne.

I Danmark viser 3 også klip fra superligakampene. Endnu har rettighederne dog i sig selv svært ved at generere en omsætning, der svarer til teleselskabernes omkostninger til rettigheder og teknik.

Pris for de samlede mobilrettigheder til klip, højdepunkter og andre mobile tjenester fra de store fodboldligaer pr. sæson:

Italien	52 mio. euro
Frankrig	29 mio. euro
Storbritannien	19 mio. euro
Tyskland	10 mio. euro
Spanien	2,1 mio. euro

Kilde: TV Sports Markets

Kommunale løbebånd med udsigt til grønsværen. Fitnesscentret er en integreret del af arenaen og et eksempel på partnerskaber mellem private og offentlige investorer.

onscenter er gearet til sundhedsrettede indsatser.

Ricoh Arena dækker i alt 29 hektar. Arealet består af selve stadionet og et stort indkøbscenter. Fodboldstadionet er topmoderne, men består også af kontorer, hotel, fleksible banket- og konferencesale til 3.000 mennesker, kommunalt motionscenter, udstillingshal samt et kommende,

amerikansk ejet casino på 6.000 kvm.

Fodboldklubbens leje dækker trods et publikumssnit på 20.000 pr. kamp kun 20 procent af omsætningen i driftsselskabet, der forventer at gå i plus i år tre. Coventry kommune bebudede den 28. februar, at udviklingsprojektet med stadion og butikcenter har skabt 3.000 jobs.

Udbyggende artikel på www.idan.dk.

Se kampen i solbrillerne

Om få år kan man sandsynligvis se sport via et par solbriller. Mens man daser på stranden, ruller VM-finalen hen over indersiden af brilleglaset. Idan beretter fra London om fremtidens medieteknologier.

Af Martin Hedal, medianalytiker, Idrættens Analyseinstitut

LONDON Teorien om et kommende gennembrud for solbriller med indbygget 'biografskærm' var et af de mere syrede indslag på det engelske konsulentfirma Ark Sports årlige Sport and Technology-konference i London den 23. februar.

Men solbrillescenariet var ganske alvorligt ment. Selv med de mest konservative briller på, afslørede dagens debatter mellem en række af sportsindustriens og teknologiens fremmeste eksperter, at teknologien med stadigt større hast forandrer sporten og forbruget af sport.

"Jeg møder 10-15 private firmaer hver uge, som vil have mig til at investere i sports- og teknologirelaterede ideer. 5-10 pct. af dem går videre til næste trin," fortalte eksempelvis mangemillionæren Chris Akers fra Sports Resource Group.

Han tjente selv en milliardformue på salget af Sports Internet Group i 2000.

Siden har han investeret i sports- og teknologiprojekter.

Eksperternes bud

Fremtiden, og nutiden for en sags skyld, byder på store omvæltninger. Nogle aktuelle trends og tendenser:

- En stigende grad af fragmentering og

individualisering af sportsforbruget

- Klubber og nye idrætsgrene ved generelt alt for lidt om ny teknologi og de medfølgende strategiske udfordringer
- Mobilbranchen er i stadig vækst, muligt landsdækkende mobilt tv
- 95 pct. af sportsforbruget på mobiltelefoner er fortsat rene data og ikke billeder
- 3G-mobiltelefoni er i krise på grund af høje licensafgifter, som har bremset den indholdsmæssige udvikling af og indtjeningen på billeder på mobilen
- Hastig udbredelse af bredbånd og web-tv
- Efter dot.com krakket for fire-fem år siden er markedet atter modent. Mange af internetpionerernes visioner bliver til virkelighed
- Tv-stationer får stadigt hårdere konkurrence af spilleselskaber, mobilselskaber og software-udbydere i kampen om rettigheder og transmission af sport
- Nye tv-sports-formater på vej
- Avanceret software til forklaring af regler og forøgelse af indsigt og interessen i de enkelte sportsgrene vinder frem
- Næste generation af tv-sport vil måske gøre det muligt at aflæse spillernes følelser og biologiske reaktioner. "Vi kommer ind i Tiger Woods."
- Tv-skærme med høj opløsning og hidtil

fortsættes...

Idan går tæt på idræt og tv

Idan er for øjeblikket i gang med analyser af idræt på dansk tv siden 1993.

Offentliggørelsen af nogle af resultaterne sker løbende via små tv-portrætter på Idan.dk. Derudover udkommer en endelig rapport med detaljerede analyser af 11 udvalgte idrætsgrene i slutningen af foråret.

Tv-analysen indeholder i grove træk en kvantitativ analyse af dansk tv-sport siden 1993 kombineret med kvalitative interviews med repræsentanter fra 11 idrætsgrene.

Første portræt ligger allerede på Idan.dk. Her bliver de overordnede linier i ishockeys tv-dækning i perioden taget under behandling. Danmarks Ishockey Unions direktør Enver Hansen spår om en fremtid, som kommer til at afhænge meget af TV 2's prioriteringer.

Følg med på Idan.dk, hvor der stort set ugentligt vil være nye portrætter i de kommende to måneder.

Teknologien forandrer med stadig større hast sporten og forbruget af sport, var budskabet på konferencen i London.

uset kvalitet henvender sig i høj grad til sportspublikummet (HD-TV)

- EU overvejer seriøst at give fri adgang til nyhedsklip, hvilket vil kaste rettighedsmarkedet ud i krise
- Der er en stigende brug af computerspil og interaktion i udbuddet af sport

Fornuft frem for fascination

De små 200 deltagere i konferencen var i sig selv dokumentation for, at sport, medier og teknologi i England er en decideret branche med arbejdspladser og store pengebeløb i spil. I London udvikles et væld af medieteknologiske platforme til klubber, forbund, tv-stationer og andre aktører i sportens verden.

Direktøren for computerspilsfirmaet Cat Games, Jeffery Lee, tegnede et billede af en idrætsverden, som i dag er helt afhængig af rådgivning fra eksperter i ny medieteknologi, da idrætten ikke ved nok om området selv. Det gælder potentialer og begrænsninger, men det gælder også inden for jura.

Advokaten Warren Phelops fra Kirkpatrick and Lockheart understregede flere gange, hvordan det bliver helt afgørende, at idrætten i fremtiden kender både den

internationale og nationale jura, når der skal forhandles og udnyttes rettigheder til mobil, internet og tv. Det gør det uhyre kompliceret at forhandle tv-rettigheder, når telefoner og computere i lige så høj grad som tv kan formidle levende billeder.

Den menneskelige fascination af levende billeder og ny teknologi er stor, men konferencens paneldeltagere lagde vægt på, at en grundig indsigt i brugernes ønsker og behov samt professionel ledelse og gennemtænkte forretningsmodeller skal følge med.

Mange nye tiltag er drevet mere af marketingkroner for nye teknologier end af egentlige forbrugerønsker, men med de rette forudsætninger er nye medier et oplagt vindue for mange sportsgrene i fremtiden.

Mere info

Læs mere om konferencen på www.sportandtechnologyconference.com

Bestil Ark Sports gratis nyhedsbrev om sport og teknologi på: www.arksports.co.uk

Idan planlægger til efteråret en satsning på sport og teknologi.

Små idrætsgrene sover på nettet

Fodbold er Europas sportsgren nr. ét, og det smitter af på økonomien og udbuddet af nye teknologiske løsninger til formidling af fodbold. Men fodboldens dominans bør ifølge direktøren for teknologifirmaet Deltatre Media, Paul Bristow, ikke være en undskyldning for de øvrige idrætsgrene til ikke at engagere sig i ny teknologi.

På Sport and Technology-konferencen gjorde han sammen med flere andre eksperter opmærksom på internettets evne til at samle en kernegruppe af meget interesserede og engagerede brugere via interaktive tjenester, web-tv, nyhedsservice, spil og meget andet.

Paul Bristow mener, at sportsinteresserede altid søger den bedst mulige oplevelse, og at denne oplevelse meget vel kan være netbaseret, hvis idrætsgrenen ikke er repræsenteret på de store tv-kanaler – eller som supplement til tv-transmissioner.

Han ser en særlig udfordring i at nå de yngre målgrupper via nettet, da internettet er en indgroet del af unges dagligdag og opvækst. Det kræver megen omtanke og hårdt arbejde, men når først platformen er der, vil der være et sted at opsamle og servicere nuværende og potentielle fans og interesserede og måske modne en sport til et bredere publikum.

Hedal

Foredragsrække om fodbold

9. marts 2006: Peter Krstrup lægger den ud med første foredrag i en forelæsningsrække om fodbold, som Institut for Idræt på Københavns Universitet afholder som optakt til VM i Tyskland.

Foredragene henvender sig til alle med interesse for fodboldens fysiologiske eller samfundsmæssige sider, og de kommer derfor vidt omkring:

Den 9. marts belyser Peter Krstrup mandlige og kvindelige elitefodboldspilleres fysiske form og kamppræstationer, mens Jens Bangsbo den 3. april diskuterer, hvordan videnskaben bruges til at forbedre elitespilleres præstationer, og hvordan man planlægger træningen op til et VM.

Senere på foråret, den 5. maj og 7. juni, sætter Hans Bonde og Birger Peitersen fokus på fodboldens mandeidentitet og fankultur.

Alle foredrag varer to timer og foregår på Institut for Idræt, Københavns Universitet, Store Auditorium, Nørre Allé 53, 2200 København N.

Starttidspunktet er alle dage kl. 16 undtagen den 5. maj, hvor man begynder kl. 15.

Læs mere på Institut for Idræts hjemmeside, www.ifi.ku.dk.

Dopingseminar på SDU

15. marts 2006: Som omtalt i seneste nummer af Overblik er idrættens dopingbekæmpelse temaet for et seminar, som finder sted på Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet, den 15. marts.

Det er gratis at deltage i selve seminaret, mens frokosten koster 150 kr. Flere oplysninger på www.sdu.dk/health/job.

>> NYT I IDANS VIDENSBANK

'Guf' og 'Gab' - Foreninger og frivilligt arbejde i Københavns Kommune

Rapport om frivilligt arbejde i foreninger beliggende i Københavns Kommune. Indeholder casestudies på 12 foreninger og munder ud i en række konkrete anbefalinger til, hvordan det frivillige arbejde kan styrkes

Ulla Habermann, Bjarne Ibsen, CISC, Syddansk Universitet, december 2005

Frivilligt arbejde - den frivillige indsats i Danmark

Rapporten beskriver og analyserer det frivillige arbejde i Danmark på baggrund af telefoninterviews med cirka 3.000 danskere. Indgår i den tværfaglige Frivillighedsundersøgelse.

David Rosdahl, Torben Fridberg, Inger Koch-Nielsen, Lars Skov Henriksen, Socialforskningsinstituttet, december 2005

Foreningslivet i Danmark

Undersøgelse af det danske foreningslivs størrelse og karakter på baggrund af en spørgeskemaundersøgelse blandt lokale foreninger og landsdækkende organisationer. Indgår i den tværfaglige Frivillighedsundersøgelse.

Bjarne Ibsen, CISC, Syddansk Universitet, januar 2006

Lokalisering af golfbaner

Miljøministeriets rapport om de hensyn, som kommunerne bør tage højde for i planlægningen af fremtidige golfbaner, herunder behovet for naturbeskyttelse.

Miljøministeriet, januar 2006

Rapport fra arbejdsgruppen vedrørende medierettigheder til kampe

Udgivelsens fulde titel er 'Rapport fra arbejdsgruppen vedrørende medierettigheder til kampe, der ikke er udskrevet af et håndboldforbund'. Rapporten beskriver rettighedsforholdene ved håndboldklubbens private kampe.

Dansk Håndbold Forbund, februar 2006

Download eller find link til rapporterne og analyserne i vidensbanken på www.idan.dk.

Kommentar: IOC-sessionen i 2009 skaber nye muligheder for Danmark

Det danske værtskab af den 121. IOC-session og den 13. IOC-kongres i 2009 kan blive en fantastisk dynamo for dansk idræt, men det kræver en strategisk og langsigtet indsats *nu* at høste frugterne.

Af Lars Lundov, direktør i Idrætsfonden Danmark.

Valget af Danmark som vært for IOC-sessionen og kongressen i 2009 viser, at vi kan være med, når det gælder. Men hvis vi skal gøre os bemærkede også fremover, skal vores internationale netværk styrkes. Konkurrencen på den internationale scene skærpes, og vi skal fortsat markere os for at gøre os gældende.

Når København åbner dørene til IOC-sessionen, bliver Danmark vært for en lang række af topledere fra de internationale specialforbund. Medieopbudet vil være kolossalt som følge af, at der på sessionen både skal vælges værtsby til OL 2016 og IOC-præsident, og alle vil qua værtskabet af sessionen rette deres øjne på det lille land og de ting, der sker dér.

På den måde er kongressen en gave, hvis man ønsker at arbejde sig ind på den internationale idrætsscene. Og jeg ser den derfor som en oplagt mulighed for at få den internationale presse til at interessere sig for København, Danmark og dansk idræt. Mange af de internationale journalister, der var til stede på IOC-sessionen i Singapore i 2005, lod sig imponere af set up'et, skrev om deres oplevelser og indtryk fra opholdet og vurderede, at 'det var større end et G8-møde'.

Også i forhold til at pleje internationale kontakter og styrke dansk idræts internationale netværk - med henblik på indvalg eller fastholdelse af danskere på topposter i de internationale forbund - er sessionen en gave.

De folk, vi gerne vil gøre os gældende over for, træder ganske enkelt ind i vores stue. Vi skal bare tage godt imod dem og vise, at vi kan.

Nogle er allerede i gang

Dansk Svømme Union, Wonderful Copenhagen og Idrætsfonden Danmark har stort ønske om få tildelt værtskabet af VM i svømning (25 meter) i 2012 eller 2014,

som er en af de store olympiske sportsgrene. Begivenheden vil kunne afvikles i en multiarena ved hjælp af mobile bassiner, som det internationale forbund FINA ofte anvender og vil derfor passe perfekt ind i den topmoderne multiarena med en tilskuerkapacitet på 10.000-15.000, som forventes at stå klar et sted i Hovedstadsregionen i løbet af (forhåbentlig) få år.

FINA træffer beslutning om VM-værtskabet 2014 bare få måneder efter deres deltagelse i IOC-sessionen i København, og der er vist ingen tvivl om, at en sublim oplevelse af kandidatbyen vil styrke et dansk kandidatur.

Det kræver en indsats

For at vi skal gøre et godt indtryk og høste frugterne af IOC-sessionen, er det evident, at hele dansk idræt kortlægges, hvad vi skal 'have ud af' mulighederne. Hvordan kan vi bedst muligt tage imod repræsentanterne fra vores internationale specialforbund? Hvem og hvad er det udbytterigt, at de internationale repræsentanter bliver præsenteret for? Er der nogen, som det kan være en fordel at samarbejde med? Hvad kan vi gøre, så oplevelsen i Danmark bliver noget særligt for vores gæster? Osv., osv.

At forberede sig optimalt til IOC-sessionen kræver derfor, at hele det internationale sportsdanmark og hvert enkelt specialforbund har en klar strategi og handlingsplan for sit internationale arbejde - for så har der aldrig i Danmark været bedre muligheder for at blive set og hørt.

Tildelingen af IOC-sessionen - i konkurrence med mange stærke kandidater - beviser i sig selv, at vi kan vinde i den internationale konkurrence, og at det bestemt er muligt at få de helt store begivenheder til Danmark. Lad os bygge videre på dette grundlag, tænke og arbejde langsigtet og strategisk og høste frugterne af sessionen.

At IOC-sessionen og kongressen i 2009 som en sidegevinst forventes at medføre en øget udenlandsk turismeomsætning på 75-100 millioner kr. og give et tocifret millionbeløb i skatte- og afgiftsprovener til samfundet er en kærkommen sidegevinst, men det er ikke projektets hovedsigte.

Fra ligestilling til 'De smaa graa' på Snoghøj Gymnastikhøjskole

Anmeldelse: Kvinderne og kvindeidrætten er omdrejningspunktet i Idræthistorisk Årbog 2006, der lægger hovedvægten på gymnastikhistorie og ligestillingspørgsmål.

Selv om det traditionelle ligestillingsarbejde ikke står øverst på den idrætspolitiske dagsorden i disse år, er der grøde i den del af idrætsforskningen, som fokuserer på kvinde- og kønspektiver.

I efteråret udkom Else Trangbæks store værk om dansk kvindeidræts historie. Nu er emnet aktuelt igen med Idræthistorisk Årbog for 2006, der bærer titlen 'Kvinder, køn og krop'. I artikler og essays kommer årbogen, der udgives på initiativ af Dansk Idræthistorisk Forening, rundt om både teoretiske diskussioner og en række historiske skikkelser og fænomener inden for kvindeidrætten.

Især gymnastikken har fået god plads i årbogen med artikler om skolegymnastikkens udvikling, den svenske gymnastikpioner Elli Bjørkstén, Medaugymnastikkens modtagelse i Danmark og forholdet mellem kvindegymnastik og scenisk dans i mellemkrigsårene.

Postmoderne kvinder og idrætsledere

En af bogens mere overraskende pointer finder man i artiklen om forskningsprojektet 'Kvinder på toppen', der er et af to bidrag, som behandler kvinders underrepræsentation på idrættens ledende poster.

De fire forfattere, Ulla Habermann, Laila Ottesen, Berit Skirstad og Gertrud Pfister, noterer her, at kvindernes dårligere repræsentation ikke kun bliver mødt med en vis

lige gyldighed blandt mange idrætsledere herhjemme. Især kvindelige studerende er blevet direkte vrede, når de fire forfattere i deres undervisning inddrog historiske og strukturelle forklaringer på kønsskævhederne. Det var gammelfeministisk rødstrømpesnak.

Forfatterne konkluderer selv, at de unge kvinder og mange idrætsledere holder fast i en 'postmoderne' identitet, der kun tillægger individuelle valg reel betydning som forklaringsmodel. At en sådan 'privatisering' af samfundsproblemer skaber vanskeligheder for ligestillingsarbejdet, siger sig selv, men pointen har også perspektiver langt ud over kvindesagen.

Vandrebøger fra et helt liv

Som en interessant kontrast til vores individualiserede verden står Morten Mortensens artikel om et usædvanligt fænomen i de folkelige bevægelser herhjemme: de relativt ubeskrevne venne- og vandrebøger.

Artiklen beskriver vandrebøgerne 'De smaa graa', som 13 elever fra Snoghøj Gymnastikhøjskole trofast skrev i fra 1943-2003, inden gymnastikinstruktøren Anna Raahede afsluttede det fjerde og sidste bind med ordene:

"først da jeg kom på Snoghøj Gymnastikhøjskole fik mit liv mening og retning..."

I vandrebøgerne skrev en kreds af venner, typisk fra et højskoleophold, på skift til hinanden gennem et helt liv, og det gør dem efter Morten Mortensens mening til en bro mellem den 'store' og den 'lille' historie: Bøgerne vidner både om samfundets udvikling, en gruppe højskoleelevers livsforløb og deres helt personlige refleksioner.

'De smaa graa' hentyder i øvrigt til farven på Snoghøjs gymnastikdragt.

Søren Bang

Idræthistorisk Årbog 2006

Kvinder, køn og krop – kulturelle fortællinger

Anne Lykke Poulsen, Else Trangbæk (red.)

Syddansk Universitetsforlag

143 sider

Pris: 198 kroner

Digitale bevægelser

Parallelt med Idræthistorisk Årbog 2006 er 2005-udgaven udkommet under titlen 'Digitale bevægelser'.

Bogen tager afsæt i arbejdet under Netværk for Folkelig Idræthistorie, NFI, der har til opgave at bevare, registrere og synliggøre den folkelige idræthistorie under DGI. Fra NFI tages afstikkere ud til de mange erfaringer med at formidle historiske kilder og idrætsforskning gennem digitale medier og de udfordringer, som de nye medier rejser.

Bogen har fine bidrag, men tenderer måske det IT-forskrækkede enkelte steder. F.eks. virker det vel kunstigt, når Carsten Oxenvad stiller en 'analog' folkelighed op som modsætning til den digitale 1-0-kode i en artikel om NFI. Og det afholder ham da heller ikke fra at være medproducent af bogens DVD.

DVD'en er i øvrigt et lille scoop med sine filmoptagelser fra landsstævnerne i 1935, 1947 og 1961 og som sådan en fin illustration af de digitale mediers muligheder, når det gælder historieformidling.

Søren Bang

Digitale bevægelser – Idræt, historie og formidling.

Bo Vestergård Madsen og Thomas Skovgaard (red.)

Syddansk Universitetsforlag

93 sider + DVD

Pris: 198 kroner

Udgivet af Idan,
Idrættens Analyseinstitut

Nummer 3 - 6. marts 2006

Kanonbådsvej 12A
1437 København K
Telefon: 3266 1032
Fax: 3266 1039
E-mail: idan@idan.dk

Hjemmeside: www.idan.dk

Redaktion:
Søren Bang
Journalist
soeren.bang@idan.dk

Henrik Brandt (ansv.)
Direktør
henrik.brandt@idan.dk

Redaktionen er afsluttet den
3. marts 2006.